

MAGYAR KÖZÖNY

A SZEGEDI JOGHALLGATÓK HIVATALOS LAPJA

XIX. ÉVFOLYAM
4. szám

2013. Október

we see

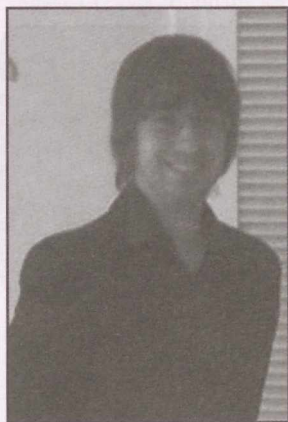

we judge

burn[®]
ENERGY DRINK

Kedves Olvasók!

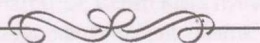

Most, hogy végre beleszoktunk az őszi szemeszterbe, ideje szét-nézni, hogy mi is történt a nagyvilágban. E hónapban is megpróbáltunk a legváltozatosabban csemegézni, így olvashattok cikkeket az Anonymous „hekker” csoportról, a Közel-Kelet aktualitásairól, hírekről Európából és a világból. Nem maradt el a film és a büntetőjogi rovat sem, ahogy a sporthírek is igyekeztek követni a friss híreket. Foglalkozunk azzal, hogy a média körül milyen birodalmak alakulnak ki. Nem utolsó sorban pedig interjú olvashattok a Karunkon idén ősszel útjára induló tutor-rendszeréről, amelynek az a rendeltetése, hogy az első éveknek segítséget nyújtson a beilleszkedéshez és a tanulmányi követelményeik teljesítéséhez. Jó lapozgatást kívánok!

Harkai István
megbízott főszerkesztő

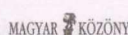
Tartalom

Új tutori rendszer az ÁJTK-n.....	4 §
jobozz.hu	5 §
Az Internet szabadságharcosai.....	7 §
Hírek a világból és Európából.....	10 §
2012 – A gyilkosságok éve.....	11 §
Ha acapella fesztivál, akkor Szeged!	13 §
Irányadó öltözködési szabályok	
– dress code a Kaposvári Egyetemen	14 §
Film az úrban.....	16 §
A médiapiac torzulása	18 §
Reakció.....	19 §
Háromból három győzelem	
– szegedi sikerek.....	21 §
Bumeránghatás	22 §
Ahol soha nem lesz béke	24 §
Blog Frei Tamástól	
– A világ és ami mögötte van.....	25 §

IMPRESSZUM

Hirdetésszervezés:

Lapunkat rendszeresen szemlézi az

»OBSERVER« BUDAPEST

Megbízott főszerkesztő: Harkai István
Sajtókoordinátor: Morisson Márk
Szerkesztők: Bartos Blanka, Patyi Zsófia, Lantos Tibor,
Láda Flóra, Kovács Annabella, Krizsán Kristóf,
Heves-Hoffmann Dorottya,
Garamvölgyi Bence, Megyesi Dániel,
Kerek Ádám és Lantos Tibor
Alapította: Kasza Péter Ferenc és Szénás Tamás
Felelős kiadó: SZTE ÁJTK HÖK
Honlap: www.ajtkhok.hu
E-mail: kozony@hok.juris.u-szeged.hu
Nyomda: Innovariant Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: Drágán György 6750 Algyő, Ipartelep 4.
Tel.: (62) 493 626, 493 638, Fax: (62) 493 914
E-mail: studio@innovariant.hu Web: www.innovariant.hu
Hirdetésszervezés: Universitas-Szeged Nonprofit Kft.
Elérhetőség: (62) 546-680; hirdetes@univkft.hu
Megjelenik 1200 példányban, ingyenes terjesztéssel.

Új tutori rendszer az ÁJTK-n

Bizonyára sokan hallottak már az idén szeptemberben indult új tutori rendszer bevezetéséről, bár ez a téma főként a gólyákat érinti. Több egyetemhez hasonlóan a szegedi jogi karon is gyökeret vert egy hallgatói segítői program, ami nemcsak a hatékony tanulásban, de a közösségek kialakításában is szerepet játszik. Hogy hogyan is valósítható meg mindez, kik csatlakozhatnak a programhoz, arról Dr. Gellén Klára oktatási dékánhelyettest kérdeztük.

- Mit takar pontosan a tutor rendszer?

- „A Kar a 2013/14. tanév I. félévétől indította el tutori programját. Az újonnan létrehozott hálózat kialakításával célunk az I. éves hallgatók beilleszkedésének segítése, a tanulmányaik folytatásához szükséges támogatás sokrétű biztosítása.”

- Mi inspirálta az ötletet?

„Hallgatóinktól, különösen a más egyetemekről átjelenkező, így összehasonlítási alappal rendelkező hallgatóktól minden esetben az a visszajelzés érkezik hozzánk, hogy oktatóink, a Tanulmányi Osztály előadói mennyire segítőkészek, támogatóak, és nyitottak a hallgatók problémáira. A nagy létszámok ellenére az oktatóink a hallgatókat valóban próbálják segítő támogatással mentorálni, a tehetséges és érdeklődő hallgatók kutatómunkáját megfelelő mederbe terelni, figyelemmel kísérni, és irányítani. A Kar vezetése úgy gondolta, hogy a kics csoportos létszám adta lehetőségeket kihasználva, a támogatás szervezett formáját kialakítva, a tutor rendszer keretében biztosítanánk ezt a támogatást az első évfolyamos hallgatók számára. Az utóbbi évek tapasztalatai egyébként is azt mutatták, hogy a kreditrendszer bevezetése óta az évfolyamokon nehezebben alakulnak ki hallgatói közösségek, ezért a tanulmányi előmenetel segítése, hallgatói kapcsolatok kialakítása, és akár egymás támoga-

tása érdekében is szükséges a szervezett csoportok létrehozása.”

- Kik vesznek, ill. vehetnek részt benne?

„17-18 fős hallgatói közösségeket hoztunk létre. A csoportokhoz PhD hallgató tutorokat szerveztünk, akik munkáját csoportonként 2-2 felsőbb éves kiváló tanulmányi eredményű hallgató segíti a beiratkozástól kezdve a tantárgyfelvétel technikáján keresztül, a tanulmányok során szükséges valamennyi tudnivaló átadásáig. A program keretében a Hallgatói Önkormányzattal is együttműködünk. A HÖK folyamatos segítséget biztosít a hallgatók szervezésében, valamint a program továbbfejlesztésében. A tutor hálózat munkáját Dr. Szigeti Tamara PhD hallgatónk koordinálja, aki ezen kívül kiváló ötletekkel építi tovább a programot. Mindenképp szeretném kiemelni, hogy az első évfolyamon oktató kollégák is aktív segítséget kívánnak nyújtani a hallgatók számára a program keretében.”

- Hogyan zajlana ez pontosan?

„A tutorok és a felsőbb éves hallgatók a hozzájuk rendelt hallgatókkal állandó kapcsolatot tartanak. A csoporthoz tartozó hallgatók a tanulmányaikkal kapcsolatos bármely kérdéssel fordulhatnak hozzájuk, amelyekre ők igyekeznek gyors és pontos tájékoztatást adni. A CoosSpace felületen külön színtereket hoztunk létre, ahol

szintén gyorsan áramlanak az információk, és kiváló lehetőség a közérdekű kérdések felvetésére is.

Kiemelt célunk tematikus foglalkozások keretében megismertetni őket az egyetemi „munkarenddel”. Mivel a középiskolából kikerülve egészen más tanulmányi ügyvitelhez szoktak, ezért az itteni technikákat és folyamatokat törekedtünk átláthatóvá, és könnyen kezelhetővé tenni (kurzusfelvétel, vizsgázás rendje, képzési terv ismeretése).

Külön kiemelném, hogy a hallgatók eredményes tanulmányi előmenetele érdekében az első éven oktató kollégák tájékoztatókat tartanak a vizsgakövetelmények teljesíthetőségéről, a felkészülés módszeréről, és a számonkéréssel kapcsolatosan felmerülő bármely aktuális témáról.”

- Tudomása szerint, más magyar és külföldi egyetemeken, karokon mennyire hasonló a tutorálás az ittenihez?

„Az Erasmus programban résztvevők számára is rendelkezésre áll a tutori rendszer, akik segítenek az adott országban, így hazánkban is az ide érkező külföldi hallgatóknak. Van olyan magyar intézmény, ahol a HÖK keretein belül valósították meg, és 5-6 gólya tartozik 1 tutor alá. A tutorok jelentkeését tanulmányi átlaghoz kötik és egy fel-

vételi elbeszélgetéshez. A mi célunk az volt, hogy a frissen végzetteket vonjunk be a programba és melléjük építsük be a jó tanulmányi eredménnyel rendelkező hallgatókat. Ennek eredményeként nálunk a 17-18 fős csoporttal 3 ember foglalkozik. Ismert olyan program is, amely kifejezetten csak a tehetséges hallgatókkal foglalkozik. A mi programunk a hallgatói közösség egészét célozza meg azzal, hogy azon belül egyik kiemelt cél a tehetséges hallgatók támogatása.

A tutor hálózatban még számos lehetőség van. A hallgatók tudományos munkába való bevonásának is kiváló színterét látjuk benne. Az egyik tematikus foglalkozás célja például kifejezetten a diákköri munka bemutatása, népszerűsítése a hallgatók körében.”

Köszönjük, hogy a válaszaival nagyobb rálátást kaphattunk a tutori programra és, hogy közelebb hozhattuk a hallgatókhoz. Akiben volt is némi kétely a rendszert illetően, arra bizonyára inspirálóan hatott Dr. Gellén Klára nyilatkozata. Reméljük, hagyományt teremt nálunk a tutori program és ösztönzi a jelenlegi és leendő hallgatókat a csatlakozáshoz.

BARTOS BLANKA

jobozz.hu

- Mi is ez a jobozz.hu, mikor és miért jött létre?

„A jobozz.hu egy olyan weboldal, amely lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy egy helyen tájékozódjanak az országszerte elérhető aktuális diákmunka ajánlatok széles kínálatáról. 2013 májusában indult el a szolgáltatás azzal a céllal, hogy minden diák megtalálja a képességeinek és igényeinek legmegfelelőbb diákmunkát az év minden időszakában.”

- Milyen funkciót töltesz be a tevékenységében?

„A jobozz.hu üzemeltetője vagyok. A szövetségekkel való együttműködésért és az oldalon megjelenő diákmunkák népszerűsítéséért felelek.”

- Kifejezetten a diákokat, mint célközönséget szólítja meg, vagy egyéb munkakeresők is találhatnak kedvükre valót?

„A jobozz.hu-t kifejezetten a diákoknak hoztuk létre, hogy segítsünk nekik abban, hogy időt és energiát megspórolva könnyen és eredményesen tudjanak munkát vagy gyakornoki programot találni maguknak. Fontos kihangsúlyozni, hogy az oldalon mindig a legfrissebb diákmunka kínálat szerepel, amelyekre folyamatosan várják a jelentkezőket.”

- Hogyan tudjátok segíteni a munkakeresőket, milyen kapcsolataitok vannak? Hogyan közvetítitek ki a munkavállalókat?

„Első sorban azzal tudjuk segíteni a hallgatókat, hogy egy helyre hoztuk számos iskolaszövetkezet diákmunka kínálatát, így nem szükséges egyenként felkeresniük azokat. Oldalunkra regisztrálva, hírlevél formájában folyamatosan értesülnek a legújabb aktuális munkaajánlatokról. A felmerülő kérdéseikre is szívesen adunk hasznos választ. Nagy előnye származhat a dolgozni vágyó diákoknak abból, ha olyan munkát találnak oldalunkon, amely nem csak időszaki pénzkereseti lehetőséget jelent, hanem lehetővé teszi számukra a gyakorlat szerzését, hozzásegítve őket ezzel a későbbi munkavállaláshoz.

A munkavállalókat minden esetben iskolaszövetkezetek foglalkoztatják azon munkák keretein belül, amelyek felkerülnek oldalunkra.”

- Cégetek egy nagy állásközvetítő iroda, vagy ahogy a honlap arculatán láttam - inkább egy gyűjtő, koordináló funkciót tölt be a többi iroda között?

„Egy helyre gyűjtjük számos, és egyre több iroda munkakínálatát, és ezt közvetítjük a megfelelő célközönség, azaz a diákok számára. A rendszer és széles körű népszerűsítés segítségével megtalálunk olyan diákokat is, akik nem kifejezetten keresik a diákmunkát, figyelmüket felkeltve azonban találnak olyan munkát oldalunkon, melyre jelentkezve pénzhez és munkatapasztalathoz jutnak.”

- Pályaválasztásra specializálódtatok inkább, vagy hallgatók mellékes kereseteit segítitek?

„Jelen formájában a jobozz.hu minden diák számára kínál az időbeosztásának és igényeinek megfelelő kereseti lehetőséget. A későbbiekben szeretnénk kidolgozni egy az elhelyezkedést elősegítő rendszert, amely segítségével meg tudják alapozni későbbi életüket a friss diplomások.”

- Mik a legkeresettebb munkák, jelenleg mekkora létszámú az állatalközvetített munkaerő?

„Szinte minden munkatípus igen nagy népszerűségnek örvend, viszont kiemelném az otthonról is végezhető diákmunkákat, a host/hostess illetve a pár napos munkákat. Ezek a legnépszerűbbek.

A munkát vállaló középiskolások és egyetemi hallgatók elsősorban olyan elfoglaltságot keresnek, amellyel elegendő pénzt tudnak gyűjteni albérlésre, nyaralásra, vagy egyéb szükségleteikre.

Mintegy 100-150 ezer diák vállal munkát évente. Népszerűek az irodai adminisztratív munkák, a telemarketinges feladatok, a recepciós munkakörök; illetve az egyszerű fizikai munkák, mint a mosogatás, szóróláposzás vagy az árufeltöltés. Nyelvtudással a diákok szívesen vállalnak fordítást, hostessmunkát vagy felszolgálást. A továbbtanulásuk irányáról konkrét elképzelésekkel rendelkező középiskolások, illetve az egyetemi hallgatók szívesen dolgoznak saját területükön, utóbbiak a kötelező gyakorlaton kívül is, gondolkodnak itt az IT, HR, építész, villamosmérnöki, irodai, pénzügyi, stb. területekre.

Előszeretettel vállalnak a diákok nyári felszolgálói vagy pultosmunkát fesztiválokon, (amelyhez általában fesztivál hetijegy is jár, így a 8 óra munkán túl, szórakozási lehetőségük is van), valamint mozgó fogylaltárusoknál, illetve strandokon.

Adminisztrációs munkákkal, például fénymásolással, szkenneléssel, adatrögzítéssel, iratrendezéssel 500–1500 forintot kereshetnek óránként, a recepciós munkáért pedig általában 600–1000 forintos órabér jár. Utóbbi inkább a 18 év felettiek választják, hiszen ehhez a nyelvtudás elengedhetetlen. Értékesítői munkakörben 500–600 forintos órabérért dolgoznak a diákok, de ha jutalékos rendszer működik az adott munkahelyen, akár a dupláját is megkereshetik.

Az egyetemisták számára fontos a rugalmas munkaidő, hiszen az előadásaik változó időpontban vannak, illetve vizsgaidőszakban sokkal kevésbé érnek rá dolgozni. Így szeretik azokat a munkaköröket – például gyorséttermi feladatokat vagy árufeltöltés –, ahol több műszakban dolgozhatnak.

Jelenleg lapjainkat 20 ezer egyedi látogató böngészte havi szinten. Ez mutatja, hogy jó irányba haladunk és igény van a szolgáltatásunkra.”

- *Hogyan működik a munkavállalók érdekvédelme? Egy esetleges konfliktus helyzetet a munkáltató és a munkavállaló között hogyan segíthetnek - illetve van-e egyáltalán mód arra - feloldani?*

„Oldalunk adatvédelme jogilag biztosított. Az esetleges konfliktusokat természetesen a munkáltató és a munkavállaló egymás között kell, hogy megoldja a szükséges szervek bevonásával. Mi azt szavatoljuk, hogy oldalunkon mindenkor csak és kizárólag legális és aktuális ajánlatok szerepelnek, illetve, hogy bármi nemű konfliktus esetén megpróbáljuk kiszűrjük oldalunkról azokat a munkát kínáló szervezeteket, vagy munkavállalókat, melyek ellen bizonyítható panasszal lépnek fel a munkavállaló diákok, vagy a munkaadók. Szerencsére ezek közül még egyikre sem volt példa, és bízunk benne, hogy nem is lesz...”

Amennyiben érdekel a diákmunka, úgy bátran keresd fel a www.jobozz.hu Diákmunka Neked weboldalt.

Az Internet szabadságharcosai

Az Anonymous hackeresoport (vagy, ahogy többen nevezik őket: kollektíva) gyakori szereplője a híreknek. A mai világháló-függő világunk leghírhedtebb cyber-bűnözői ők, akik nem bízzák az alapjogok védelmét nemzetközi emberi jogi szervezetekre...

Hanem e helyett a kezükbe veszik a „virtuális kardot”, és szembeszállnak akárkivel az információ szabad áramlásának és a cenzúramentes véleménynyilvánításnak az érdekében, legyen az akár közszereplő, multinacionális vállalat, vagy valamelyik állam kormánya. Kevesen tudják viszont, hogy honnan és mikor került elő az Anonymous, kik is ők és hogyan működnek.

Történetük Kr. u. 2006. és 2007. körül kezdődik a még ma is üzemelő 4chan.org oldalon. Ez a weboldal egy képfeltöltő és fórum oldal, ahol az emberek különböző kategóriák szerint folytathatnak beszélgetéseket és osztják meg ötleteiket és kreációikat, ahol „elhülyeskedhetnek” és viccelődhetnek. Aki hozzá szeretne szólni egy témához, az megadhat-

Knowledge Is Free.
We Are Anonymous.
We Are Legion.
We Do Not Forgive.
We Do Not Forget.
Expect Us.

fotó:

<http://www.ipost.com/blog/data-breaches/prepare-to-be-hacked-anonymous-is-coming/>
<http://www.felsofokon.hu/szelrozsza/2012/09/22/seregelyek-tanca>

ja a saját nevét, vagy akármilyen más alias, vagy csak hagyhatja az alapértelmezett néven: „Anonymous”.

Szinte kizárólag mindenki az alapértelmezett néven írt hozzászólásokat az oldalon, ami miatt egyszer valaki azzal kezdett viccelődni, hogy olyan mintha az egész oldalra egyetlen Anonymous nevű személy írna csak. Ezen az oldalon kezdett el kialakulni egy közösség, amelyet összekötött egy közös humorérzék, egyező értékrend és vélemény, akik nap, mint nap együtt viccelődtek el az időt a 4chan fórumain. De ekkoriban csak ennyit csináltak: viccelődtek és szívták egymást és másokat.

A választóvizet egy Hal Turner nevű neonáci rádiós jelentette, aki rászállt ennek a közösségnek az egyik jól-ismert tagjára. Ez kiváltotta az egész közösség válasz-reakcióját: cserébe ők is rászálltak a rasszista műsor-vezetőre. Kezdetben csak betelefonáltak a műsorba és marhasággal feltartották a műsoridőt és túlterheléssel (ú.n. DDos) leállították a honlapját. Aztán a való életben is elkezdtek szívatni: megszámlálhatatlan mennyiségű pizzát, építési anyagokat raklapszámra, és escort lányokat rendeltek a házához. Ezek a gyerekes prank-ek

végül anyagilag ellehetlenítették és kénytelen volt megszüntetni a rádió-műsorát. Pár valódi hackert is bevontak a Hal Turner elleni harcba, akik feltörték a szervereit és több olyan érdekes e-mailt is találtak, aminek segítségével lejáratták és tönkretették. Ez volt az Anonymous első szárbontogatása.

A csoport következő akciójával került be igazán a köztudatba és óriási média-figyelmet kapott. 2008-ban indult Chanology nevű megmozdulásuk a Szcientológiai-egyház ellen irányult és ez már teljes mértékben politikai töltetű volt, mivel az egész akciót azért indították, mert elítélték az egyház internet-cenzúrázási törekvéseit, jogi zsarolásait és kritikát nem tűrését. Itt is ugyanazokat az eszközöket alkalmazták, mint korábban: állandó betelefonálgatással túlterhelték az egyház telefonos információs vonalát, erre kitalált programokkal összeomlasztották a honlapjukat, pizzák tömegeit rendelték nekik házhoz. Ekkor hozták létre az első videó-üzenetüket is, ami megváltoztatott mindent: ebben beszéltek először magukról úgy, mint egy mozgalomról és itt neveztek magukat először Anonymous-nak. Első utcai megmozdulásukat is ekkor szervezték meg, amely során (a lelkisnyiló elvárásokat meghazudtolva) világszerte több ezren tüntettek a Szcientológiai-egyház templomai előtt. Ezeken az utcai tüntetéseken terjedt el az Anonymous ikonikus maszkja is, amelyet a V mint Vendetta című filmből kölcsönöztek annak érdekében, hogy ne lehessen felismerni őket, és így ne zaklathassa őket az ezzel az eszközzel gyakran élő egyház. A Szcientológia elleni küzdelemben megszületett az Anonymous.

2008-as felbukkanásuk óta a mozgalom szétterjedt a világban és több milliós nemzetközi tagsággal rendelkezik. A kezdeti gyerekes ugratások mellett azóta már sokkal kifinomultabb eszközöket is alkalmaznak a célpontjaik ellen a hackerek, és feltörnek kormány- és nagyvállalati oldalakat is. Véleményüket és akcióikat internetes videó-üzenetekben hozzák a világ tudtára, és nekiesnek akárkinek, aki az általuk képviselt értékeket támadja.

Csak pár ismertebb példa. Kivették a részüket a WikiLeaks botrányból: az Anon-ok (ahogy az Anonymous tagokat néha nevezik) természetesen szimpatizáltak Assange-el, ezért amikor a Paypal és a Mastercard a botrány kirobbanásakor többé nem engedélyezte a rajtuk keresztül a Wikileaksnek történő adományozást, az Anonymous visszavágott és leblokkolta a cégek weboldalait. Aktívan részt vettek az arab tavaszban is: Twitteltek olyan egyiptomiak nevében, akiknek nem volt lehetőségük internet-közébe kerülni a forradalom alatt, technikai tanácsot adtak a leblokkolt internetek visszaállításához, ezen kívül pedig praktikus tanácsokkal látták el a tüntetőket például a könnygáz elleni védekezéshez.

A szíriai polgárháborúval kapcsolatban is hallatnak magukról. Mindkét oldalt támadják: Assadot a vegyi fegyverek miatt és a katonái kegyetlenkedése miatt, a lázadókat pedig mert több al-Qaeda (al-Kaida) szimpatizáns fegyveresek is vannak a soraikban. Több kormány honlapot sikerült is rövid időre leállítaniuk. Az Anonymous állítása szerint a Szíriai Elektronikus Hadsereg (Syrian Electronic Army – SEA) szervereit is feltörte és megszerezte a tagjainak a személyi adatait, amelyeket közzé is tett az ún. „deep web”-en, az internetnek azon a részén, amelyhez a hagyományos felhasználók nem tudnak hozzáférni.

Magyarországnak is van saját Anonymous tagozata, akik szintén nem tétlenkednek. 2012 márciusában feltörték az Alkotmánybíróság honlapját és átírták az Alaptörvényt, az év második felében pedig elérhetetlenné tették a Közgép weboldalát. Ez év elején pedig feltörték Jeszenszky Sándor volt Jobbikos politikus szá-

mítógépét, ahol több képet is találtak az egy szál speedo-ban rúdtáncoló férfiról, amiket nem is késlekedtek nyilvánosságra hozni.

Az Anonymoust nem úgy kell elképzelni, mint egy hagyományos értelemben vett csoportot, akiknek van egy központjuk, hierarchikus szervezettel rendelkeznek és vezetőikkel. Nincsen tagság, nincs belépési nyilatkozat, vagy eskütétel. Egyikük egy természetbeli példával írta le az Anonymous működését: úgy kell elképzelni őket, mint egy madárrajt. Nincsen vezér, nincsen formáció, egy nagy tömeg az egész. Aztán egyikük elindul valamerre, a többiek pedig csatlakoznak hozzá és követik. Ad hoc vezetőik vannak csupán, akik egy-egy akció élére állnak, a többiek pedig követik. Gyakran az is előfordul, hogy egy-egy tag önállóan cselekszik a többiektől függetlenül. Ezek általában az igazi hackerek. Ugyanis az megtévesztő, hogy hackercsoportnak szokás nevezni az Anonymoust, mivel tagságuk nagy része nem ért profi szinten a számítástechnikához. Anon-ok tömegei olyan fiatalok, mint Te vagy én, akik szimplán abban különböznek tőlünk, hogy szimpatizálnak a csoporttal, és a rendelkezésre álló egyszerűen kezelhető programok segítségével járulnak hozzá például egy-egy weboldal összeomlásához.

A kormányok nem hiába tartanak az Anonymoustól. Hogyan állítasz le egy csoportot, amely ekkora tagsággal működik vezetőik és szervezet nélkül, ráadásul egy olyan szabályozhatatlan közegben, mint amilyen az internet? Sehogy.

KRIZSÁN KRISTÓF

Hírek a világból és Európából

Merkel megnyerte a választást, de még nem nyugodhat meg

Szeptember 22-én a konzervatívok (CDU) történelmi győzelmet arattak Angela Merkel vezetésével. A CDU/CSU pártszövetség a szavazatok 41,5 %-át szerezte meg, amelyre 20 éve nem volt példa.

Jóval mögöttük végeztek riválisaik, a szociáldemokraták (SPD) 25,7 %-al. Nagy győzelem, ám a neheze még csak most következik. A Merkel vezette kormánynak alapvetően 3 problémát kell megoldania:

1, A CDU-val 2009 óta együtt kormányzó liberálisok (FDU) vereséget szenvedtek a választásokon, szavazataik száma nem érte el a Bundestagba jutáshoz szükséges 5 %-os küszöböt. Merkel így kénytelen lesz meggyőzni a rivális SPD-t, hogy hozzanak létre egy nagy-koalíciót (ahogy azt a 2005-2009-es ciklusban már megtették korábban).

2, A kormány egyik legfőbb feladata, hogy elkerüljön egy újabb euró-zóna válságot. Többen is úgy jósolták, hogy Merkel újraválasztása esetén Németország meg fogja oldani a válságot, de ennek nagy ára lesz. A német szavazók azt várják a Kancellár asszonytól, hogy folytassa az eddigi megszorítási politikáját, ami viszont megköveteli a mentőcsomagban részesülő államoktól (pl. Görögországtól), hogy csökkentsék a deficitjüket akár magas munkanélküliség árán is.

3, Demográfiai adatok szerint Németországban (az európai trendnek megfelelően) a lakosság öregszik és csökken, ami viszont veszélyezteti a jólétet. Merkelre egyre nagyobb nyomás fog nehezedni, hogy tegyen lépéseket ezeknek a mutatóknak a javítása érdekében.

Tömegszárlások Afrikában

Sajnos nem ritkák az afrikai kontinensen a fegyveres konfliktusok és a népirtások. Az utóbbi hónapban két újabb szárlás rázta

meg a világ közvéleményét. Az első a nairobi Westgate Mall-ban (Kenya) történt támadás volt szeptember 21-én, ahol 10-15 jól felfegyverzett maszkos férfi válogatás nélkül elkezdett lövöldözni és gránátokat dobálni a bevásárlóközpontban tartózkodókra. A tűzharc a fegyveresek és a kikerülő katonaság között szeptember 23-ig tartott, ez idő alatt 67-en haltak meg. A támadást az al-Quaeda-hoz köthető al-Shabaab terrorista csoport vállalta magára. A közfelháborodást növelte, hogy kiderült, a kenyai titkosszolgálatot figyelmeztették egy esetleges terror-támadásra, ám mégsem tettek semmit a megakadályozásáért.

A másik tragédia egy nigériai főiskolán történt szeptember végén, amely során iszlamista fegyveresek majd' 50, a kollégiumban alvó diákot megöltek, majd fel is gyújtották az épületet. A támadás összefüggésben van a Nigériában zajló iszlamista felkeléssel.

Elbukott az ír népszavazás a Szenátus eltörléséről

A kormány kezdeményezte az ír törvényhozás felsőházának, a Szenátusnak (ír nyelven Seanad) a megszüntetését, amelyről október 5-én népszavazást tartottak az országban. A szavazás végeredménye nagyon szoros lett: 51,7 %-al a Nem oldal nyert és ezzel az ír törvényhozás megmarad a kétkamarás modell mellett. A kormány azért kezdeményezte a Seanad eltörlését, mert annak fenntartását túl költségesnek tartja és már nincs is rá szükség. A népszavazás ellenzői viszont fent szeretnék tartani és a működését megreformálni, mivel jelentős szerepe van a kormányok elszámoltatásában. Az ír parlamentet Írország függetlenné válását követően az angol kétkamarás modellhez hasonlóan hozták létre és áll egyrésztől a Seanad-ból (felsőház) és a Dáil-ből (alsóház).

Növekvő euroszepticismus kontinens-szerte

Általános jelenség gazdasági válságok idején, hogy az államok visszavonulnak saját országaikba a globális gazdaság elől. Ez történik jelenleg is, ami hátrányosan érinti az európai integrációt. Az euroszeptikus pártok térnyerése jelzi, hogy az uniós polgárok közül egyre többen az Uniót hibáztatják a problémákért. Azokban az országokban a legjelentősebb az Unió-ellenesség, amelyek súlyos adósságcsapdába kerültek, mint például Olaszország vagy Görögország. Előbbiben a lakosság 39 %-a rossznak tartja a tagságot.

A gazdagabb országokban a lakosságnak pedig kezd eleget lenni a mentőcsomagokból, és hogy nekik kell megfizetniük más államok hibás gazdálkodását, miközben visszafelé ők nem kapnak semmi. Ilyen Németország vagy Anglia például; utóbbi többször is hangozatta, hogy akár az Unióból való kilépésre is hajlandó lenne. A német Alternatívát Németországnak párt (amely be is jutott a szeptemberi választáson a Bundestagba) ugyan támogatja az uniós tagságot, viszont az Eurót, mint fizetőeszközt, megszüntetnének.

KRIZSÁN KRISTÓF

2012 – A gyilkosságok éve

Ezt állítja a HVG egyik cikkében. Valóban rengeteg kegyetlen és brutális emberölésről számolhattak be a híradások az elmúlt évben és hónapokban. A kulcsi mészáros, a kaposvári kisfiú esete, egy rendőrségi pszichológus halála és még sok más eset történt, ami emlékezetessé tehette az utóbbi időket.

2012-ben szeptember végéig a rendőrség közlése szerint 179 emberölést regisztráltak, míg 2011-ben 142 gyilkossági ügy került be a bűnügyi statisztikákba. Kovács Lajos volt nyomozó szerint az adatok megtéveszthetőek lehetnek, mert nem 2012-ben volt több gyilkosság, hanem az elmúlt évek produkáltak szokatlanul kevés emberölési ügyet.

A kulcsi eset

Még 2012 tavaszán keltett közfigyelmet egy Fejér megyei településen H. Csanád tette, amit később csak a kulcsi családirtásként híresült el. Április 6-án derült ki, ugyanis, hogy a 24 éves H. Csanád négy családtagját – testvérét, édesapját és nagyszüleit – ölte meg.

H. Csanád kihallgatásán arról beszélt, hogy tettét nem bánta meg, és már hónapok óta gyilkos ösztön ébredt benne, családtagjai ha-

lós ellenségeivé váltak, ezért ölte meg őket. A fiatalember állítólag nem érezte tette súlyát. Bilkei Pál kriminálpszichológus szerint ez azért lehet, mert a férfinak nincs egészséges normarendszere, olyan, amit a társadalom elvár, egyszerűen éli az életét tovább. A szakember szerint az is előfordulhat később, hogy H. Csanád könyörögni fog életben maradt családtagjai bocsánatáért.

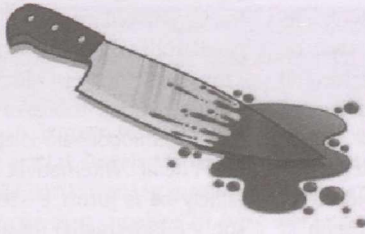
Az elföldelt fiú ügye

A 11 éves Szita Bence meggyilkolása sokkolta a társadalmat. A gyerek életére ugyan is nevelőapjának volt élettársa, P. Erika tört, valószínűleg azért, mert meg volt győződve arról, hogy Bence áll boldogsága útjába, s ha a gyerek nem lenne, akkor ő együtt élhetne párjával. A gyanú szerint a nő a gyilkosságra két hajléktalant bérelt fel. Október 29-én P. Eri-

ka jelentette be a rendőrségen, hogy a fiú eltűnt a kaposvári Tesco melletti játszótérről. A néhány nap múlva már mindenki a fiút kereste. A kutatás közben a rendőrök többször is kifaggták az asszonyt, aki az általa előadottakban ellentmondásba keveredett. Ez alapján derült fény a gyilkosságra, s találták meg a fiú holttestét. A nő állítólag hónapok óta tervezte a gyilkosságot, amit úgy kivitelezett, hogy meghívta magához a gyereket. Amikor a fiú ellátogatott hozzá, beültette az autójába és kivitte a Kaposvár melletti erdőbe, ahol a hajléktalanok segítségével brutális módon végeztek vele: ásóval mértek csapásokat a kisfiú nyakára, majd arcára, majd végül egy sebtében kiásott gödörben rejtették el a gyermeket. A tekintélyes számú csonttörés és zúzódás ellenére azonban a kisfiú halálát fulladás okozta. P. Erika elfogása után beismerő vallomást tett, a két hajléktalan férfi egyike pedig csak a sír kiásásában nyújtott segítséget ismerte el.

A pszichológus eltűnése

A közösségi médiának köszönhetően nagy erővel keresték a rendőrségi pszichológusként dolgozó Bándy Katát, aki egy buliból hazaindulva tűnt el. A fiatal nő holttestét július 11-én találták meg Pécs egy zöldövezeti területén. A lányt megerőszakolták, majd megfojtották. A férfi részletes beismerő vallomást tett, és azt állította, hogy egyedül követte el tettét. Arra hivatkozott a bűncselekmény súlyának enyhítésére, hogy szintetikus kábítószert fogyasztott a tett éjszakáján, és a drogra alkoholt ivott. Az igazságügyi orvos és pszichológus szakértők viszont megállapították, P. László beszámítási képessége nem korlátozott, azt még kábítószert-, vagy italfogyasztás sem befolyásolta.

Rendőrök voltak az áldozatok

2012 Nyarán Z. Csaba rendőrtiszt ölte meg kollégáját, volt barátnőjét Szigetszentmiklóson. A féltékeny férfi nem tudta elviselni, hogy szakítottak, s július 5-én felkereste a nőt otthonában. Összeveszték, s a vita hevében a férfi egy konyhakést felragadva 83-szor szúrta meg volt barátnőjét. A bűncselekmény elkövetése után – ugyanazt a kést használva – Z. Csaba öngyilkosságot kísérelt meg, többször has- és szívátjékron szúrta magát. A férfit igen súlyos sérülésekkel szállították kórházba. A férfi a nyomozás során és a bíróság előtt is beismerte tettét, bár azt erős felindulással magyarázta. Ennek ellenére a volt rendőrt a Budapest Környéki Törvényszék különös kegyetlenséggel elkövetett emberölésért nem jogerősen tizennyolc év fegyházbüntetésre ítélte.

Egy német rendszámú Hummer terepjáró halálra gázolt egy motoros rendőrt Apátfalván a 43-as főúton október 11-én. A Csongrád megyei településnél igazoltatni akarták a külföldi autóst, aki ez elől el akart menekülni; lehúzódt az útról, majd vezetője hirtelen gázt adott, és átgázolt a motorkerékpárján ülő rendőrön. Kenéz Imre olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba szállítás közben meghalt. A férfi ellen, akit csak célzott lövések leadásával tudtak megállítani és a helyszínen elfogni, emberölés megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárás. A nyomozás során kiderült, az osztrák férfi a baleset elkövetésekor vélhetően ópiát- és morfinszármazékok hatása alatt volt, ugyanakkor, mint azt a Központi Nyomozó Főigazgatóság tudatta, az autóban nem találtak kábítószert.

A Thaiföldön megölt magyarok ügye

2012 decemberében tartóztatták le Thaiföldön azt az N. Gábort, aki valószínűleg két honfitársát – R. Pétert és Cs. Lászlót – gyilkol-

ta meg. Utóbbi 2011 óta keresték eltűntként, és Chilkó Ferenc magánnyomozó már akkor N. Gábort sejtette a történetek háttérében. A repülőtérről elrabolt vállalkozóval ugyanis N. Gábor egy olyan szerződést akart aláírni, amelyben mindenét rá hagyja, ehhez egy Balaton környéki ügyvédet hívott ki, majd N. Gábor árulta Cs. László autóját. A másik áldozat, R. Péter jelezte a magyar konzulnak, hogy életveszélyben érzi magát és N. Gábor meg akarja

őt ölni, mint ahogy végzett Cs. Lászlóval is. A konzul azonban – a hvg.hu birtokában lévő levelezés szerint – úgy érezte, a férfi egy magánjogi vitába akarja bevonni, ezért azt javasolta, hogy forduljon a thai rendőrséghez. A hatóságok már nem tudtak segíteni a férfin, holttestét a dzsungelben találták meg Phuket szigetén.

L.T.

Ha acapella fesztivál, akkor Szeged!

Mindig is tudtuk, Szegeden zajlik az élet. Sokkal inkább jellemző, hogy programokat kell lemondanunk a bőség zavara miatt, mintsem, hogy unalmunkban keresgélünk kelljen.

A nagyobb és közismertebb szabadtéri fesztiválok mellett akadnak kisebb, de nem kevésbé szórakoztatóbb programok. Így volt ez az október 5-ei hétvégén megrendezett 9. Fool Moon Acapella Fesztivállal is. Az eseménynek az IH Rendezvényközpont adott helyet, ami az előző évekhez hasonlóan telt házzal fogadta a fellépőket. Az egyetemi Őszi Kulturális Fesztivál is támogatta az eseményt és meleg szívet ajánlotta a hétvégére itt maradt hallgatónak, nem is véletlen!

Az acapella jelentése (szegedieket megtévesztő módon nem az ismert cukrászda

neve) hangszeres kíséret nélküli előadásmód, ami a produkciót, az énekeseket, vagy magát az eseményt egyaránt magában foglalhatja. Eredeti jelentése a 16. századi olasz nyelvből ered: „templomi stílusban”, mivel a Sixtus-kápolna karzatán csak az énekeseknek volt hely.

A névadó és főszerző szegedi Fool Moon együttes 2001-ben alakult és azóta karrierjük töretlenül ível felfelé. Az előző nap még Németországban léptek fel, de a fáradtság kicsit sem látszódott rajtuk. Az öt férfiből álló csapat számos híres magyar előadóval is fellépett már, többek között Presser Gáborral, Malek

Andreával, Zsédával vagy Szekeres Adriennel, 2008-ban pedig Csézyvel képviselték hazánkat az Eurovíziós Dalversenyen. Főként Nyugat-Európába hívják őket, de gyakran utaznak Ázsia országaiba is. Legkedveltebb számuk a folk stílusú „Szerelem, szerelem”, amivel több díjat és elismerést nyertek már el. A facebook szavazás szerint is ezt hallgatja legszívesebben a közönség, akik ezen kívül George Michael és Michael Jackson számokat is hallhattak.

A fesztivál szombati napján a Fool Moon mellett a Rock 4 lépett fel, akik egyenesen Hollandiából érkeztek. Az együttes négy férfi tagja a zeneiség mellett nagy hangsúlyt fektet az érzelmi ráhatásra. Nem átveszik más előadók dalait, hanem részekre bontják és új stílusban adják elő, a saját ízlésükre formálva. A szombat

esti előadásukat angol beszélgetésekkel egészítették ki, így vonva be a közönséget is a produkcióba. A siker nem maradt el, a nézők fele percekig állva tapsolt a műsor végén.

A pénteki napon fiatalabb együttesek, a Windsingers és a The Gospel Train léptek fel. Mindkét magyar csapat kissé kötöttebb stílusban és kevésbé ismert számokat adnak elő. Inkább a hagyományos acappella stílushoz állnak közel és már több saját szerzeményük is van.

Amióta elmentem az első Acappella koncertemre, nehezen tudnék egy évet is kihagyni, mindenkinek szívből ajánlom őket! Életre szóló élmény, ami szerencsére gyakran megismétlődhet, kár lenne kihagyni.

BARTOS BLANKA

Írányadó öltözködési szabályok – dress code a Kaposvári Egyetemen

„Kérjük mellőzni a túl rövid szoknyát, rövidnadrágot, túlságosan kivágott, vagy pánt nélküli ruhákat, strandpapucsot, a túlzott parfüm és erős smink, kirívó kiegészítők használatát.”

Erre kéri, jobban mondva utasítja Szávai Ferenc, a Kaposvári Egyetem rektora az egyetem Polgárait október elsején kiadott rektori utasításában.

Az utasítás személyi hatálya kiterjed az oktatókra és a hallgatókra is egyaránt, és csak azok kapnak felmentést, akiknek munkakörüknél fogva munkaruhát, vagy védőruhát kell viselniük. A hétköznapi, valamint a vizsgákon, hivatalos rendezvényeken való viselet részletes kifejtésre került az utasításban külön az oktatókra és a hallgatókra vonatkozóan.

A szabályozás szerint az egyetemen tanuló hölgyek hétköznapi viselete: szoknya vagy nadrág, blúz vagy szolid felső; az urak hétköznapi viselete pedig hosszú nadrág, ing vagy póló, zárt cipő. A vizsgázó hölgyeknek elegáns szok-

nyát, nadrágot, vagy kosztümöt, világos blúzt, harisnyát és az alkalomhoz illő zárt cipőt ír elő az utasítás, a vizsgázó uraknak sötét öltönyt, világos inget, klasszikus nyakkendőt, sötét zoknit, barna vagy fekete övet, és az öltözékhez illő zárt, sötét cipőt. A közös szabályok között szerepel az ápolt külső (haj, köröm és arcszörzet) a tiszta, vasalt öltözék mellett. Az utasítás be nem tartása a belső szabályzatokban meghatározott jogkövetkezményeket vonja maga után.

A rektori utasításnak hatalmas visszhangja lett, a magyar médiumokon kívül már a nemzetközi sajtóban, így a The Washington Post-on is megjelent egy cikk a magyar egyetemen bevezetett dress code-ról. Aáry-Tamás Lajos, az oktatási jogok biztosa azt tanácsolta az egyetem rektorának, hogy vonja vissza az utasítá-

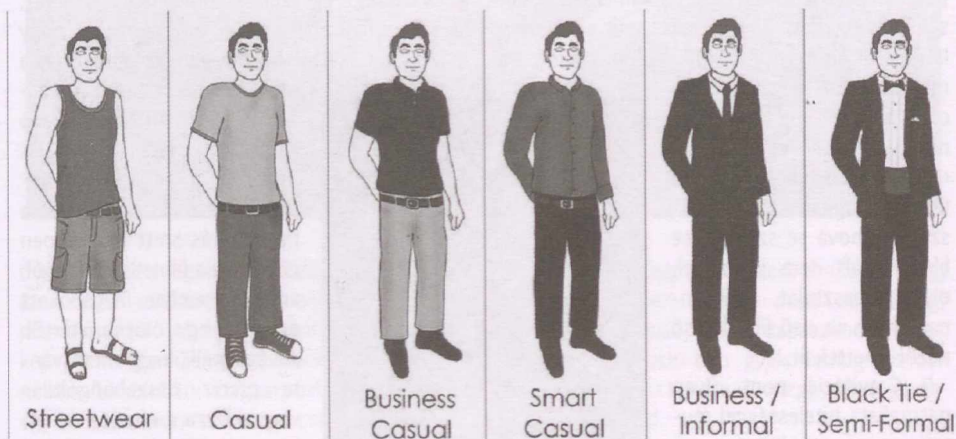
sát, ellenőrizhetlensége és betarthatatlansága miatt.

Az utasítás ellen különböző formában tiltakoznak az érintettek, az egyetem művészeti karának harmadéves színészhallgatói például az egyik órán oktatójukkal együtt tüntetőleg meztelenül jelentek meg. A visszafogottabbak számára október 7-én, hétfőn nyitva állott a lehetőség, hogy nemtetszésüknek adjanak hangot, a hallgatók ugyanis erre a napra Facebook-os propagandával strandpapucsos és törölközős tüntetést szerveztek az egyetem területére.

jogkövetkezményeket maga az utasítás nem tárgyalja.

Az eseményen való részvételt a közösségi oldalon majdnem 200 hallgató jelezte vissza, a szervezők még forró teával is készültek a résztvevők számára a lenge öltözetű tüntetés előtti kis szeánszra, és a demonstráción Csapó Virág, a színész kar oktatója is jelen volt, azonban a hvg.hu munkatársának beszámolója szerint a tüntetés összesen 15 főt számolt a közel 30 sajtómunkás mellett.

Az egyetem rektora szerint félreértés történt, ugyanis az egyetem vezetését jobbitó szándék

Bíró Dávid, a demonstráció szervezője szerint ezt az akciót pusztán véleménynyilvánításnak szánják, mivel sokak számára sértő a rektori utasítás és drasztikusnak találják a módszert. Az egyetem hallgatóira nem jellemző a kirívó öltözködés, az alulöltözöttség, vagy az alkalomhoz nem illő öltözet viselete, kevés kivételtől eltekintve természetesen, de ez nem ad okot egy ilyen szabályozásra. Ráadásul a szankciót is hiányolják az utasításból, ugyanis a szabályok be nem tartása esetére vonatkozó

vezérelte az utasítás megalkotásakor, és szívesen fogadnak észrevételeket, megjegyzéseket, javaslatokat az irányadó öltözködési szabályokkal kapcsolatban. A tüntetés szervezői ezen kijelentésen kapva elképzeléseiket összegyűjtik, és az egyetem hallgatói önkormányzatán keresztül juttatják majd el javaslatukat a rektor úrnak.

PATYI ZSÓFIA

Film az űrben

Szó szerint lélegzetelállító film a Gravitáció: többet mutat meg a világűrből, mint amennyit egy űrhajó ablakából vagy a Holdon állva látnánk - és nem csak egy remek George Clooneyval és Sandra Bullockkal többet. Alfonso Cuarón realista sci-fije okos, izgalmas és lenyűgöző.

Soha olyan valóságos filmet nem forgattak még a világűrről, mint amilyen a Gravitáció - ami persze ezzel együtt is a legkevésbé valóságos film a világűrrel. Hiszen a kamera csak két színészt vett fel, minden más, amit a vásznon látni, csak animáció, technikai csoda. Már ezt a misztériumot megélni is van olyan élmény, ami megéri egy mozijegy árát: egy ennyire realistának és hihetőnek tűnő film, ami ugyanakkor ott játszódik, ahová se színész, se filmes stáb nem juthat el, olyan tapasztalat, amit annak idején az első filmek első nézői élhettek át.

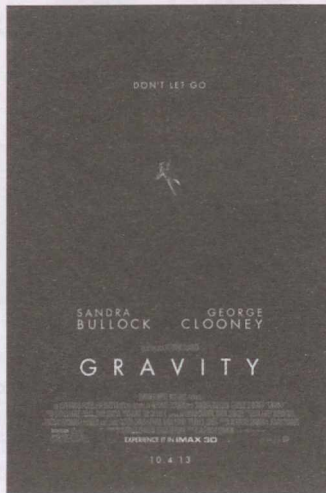
A Gravitáció pont olyan naturalista hitelességgel mutatja meg szereplőit és az ő környezetüket, ahogyan azt például Tarr Béla is teszi. A párhuzam sem véletlen: a film lenyűgöző, negyedórás első jelenete egyetlen (vágás nélküli) snitt, amelyben a kamera spirális pályán mozogva mutat meg három asztronautát, akik a Hubble-űrteleszkópot javítgatják, míg hirtelen meg nem jelenik egy adag puskagolyónál gyorsabb űrszemét, gyilkolva és rombolva mindent, ami az útjában van. És minden az útjában van.

Kis túlzással mondhatjuk, ez a negyedóra nem kevesebb, mint maga a tökéletes mozi. A látvány felülmúlhatatlan a minden apróságra ügyelő, nagytotálból az ujjak közül kibuc-

kázó csavarokra ráközelítő képektől kezdve a háttérben lévő Földre. A kamera előbb megnyugtató, majd félelmetes körforgása felépíti a Gravitáció egészen különleges hangulatát, és szinte fizikailag ránt be a filmbe, úgy, hogy már a káprázattól bent ragad az emberben a levegő, hogy aztán a pokoli-an jó ritmusban bekövetkező katasztrófa hatására bent is maradjon a maradék hetvenöt percre is. És közben ez a negyedórás snitt másképpen is kiemeli a filmet mindabból, amit az ember megszokott és elvár egy blockbustertől: a vágásnélküliség megkívánta precíz összehangoltság visszahozza a moziba az átlagosnál súlyosabb színészi játékot. Pontosan az ilyen élmények miatt érdemes beülni egy IMAX-moziba.

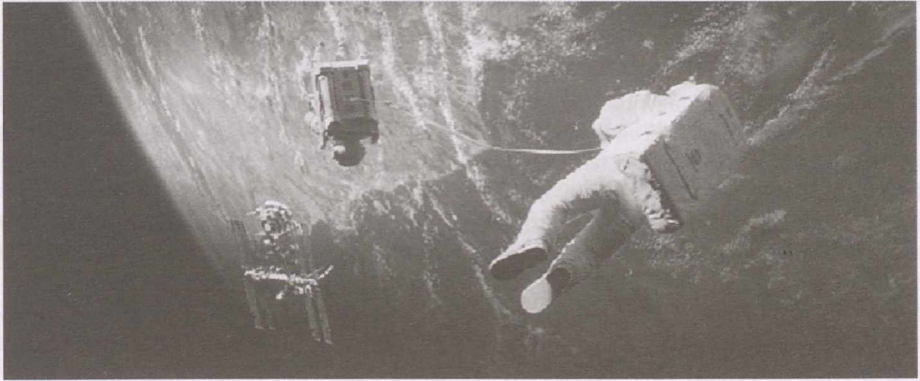
A képek mindvégig épp olyan lenyűgözőek maradnak, mint az első jelenetben, és anélkül, hogy ez rátelepedne a filmre, mindent kihoznak a látványból, ami csak elképzelhető. A háttérben mindig ott a Föld, néha kivehető rajta a Nílus, a Vörös-tenger, óceánok vagy a felhőtömegek, napfelkeltés és napnyugták.

A bolygó sokszor csak a szkafander „rostélyán” tükröződve látszik, helyzetével utalva az adott ember pillanatnyi mozgására; ahogy rendkívül izgalmas a nézőpontok jó ütemű váltakozása is a vissza-visszatérő szubjektív

kameraállással. Egy-egy olyan, a háromdimenziós filmek lehetőségeit nemcsak felhasználó, de a formának értelmet adó ötlet, mint a zéró gravitációban a levegőben lebegő könnycsepp, a technika révén képes újszerűen és szépen lírai lenni. De a látvány nem csak a cselekmény melletti körülmény: a Gravitáció nagyszerűsége éppen abban áll, hogy Cuarón képekkel fogalmaz - akár olyan érzéseket vagy állapotokat,

ben ügyel az olyan hitelességet erősítő apróságokra is, mint a különböző berendezési tárgyak, kellékek egyedisége, vagy egy-egy szerszám kicsúsztatása a kézből: a legtöbb film az ilyesmit banalitása miatt nem tartaná vászonra valónak, ám Cuarón felismeri, hogy az adott helyzetben egy hasonló banalitáson múlhat a túlélés. Az előrelátható fordulatok elkerülésében ugyanakkor majdnem - de csak majdnem - átesik a ló

mint a magány legvégső metaforája, a végtelen, üres űrben rekedtség, akár olyan önmagában jelentéssel bíró jelzéseket, mint a film legszebb képe, amelyben Sandra Bullock egy gravitáció nélküli űrkabinban, magzatpózban lebeg, pont egy köldökzsinórként belógó cső alatt.

Amilyen jó érzékkel épít filmet Cuarón a vizualitásból, épp olyan mesterien vezeti a cselekményt is - amely szó szerint a székbe szögezően izgalmas, noha nem több annál, hogy az űrszemét becsapódását túlélő két űrhajós, Ryan Stone (Sandra Bullock) és Matt Kowalski (George Clooney) előbb biztonságos helyre, majd a Földre szeretne jutni, dacolva a várható űrszemétraj fenyegetésével meg az oxigén- és üzemanyaghiánnyal. A rendező mindent megtett, hogy elkerülje a hollywood-i kliséket, és hogy megőrizze kiszámíthatatlanságát.

Teszi ezt részben azzal, hogy megteremtí a már említett paradox hiperrealizmust, amely-

túloldalára: míg egy közepszerű thrillerben vagy katasztrófilmben mindig pont adódik egy utolsó szalmaszál, amibe kapaszkodni lehet, addig a Gravitáció-ban gyakorlatilag minden egyes „utolsó szalmaszál” meggyullad, elszakad vagy elrohad.

Egyetlen hibája van a Gravitáció-nak. Cuarón felismeri ugyan, hogy az űrmetafora, a mindentől elidegenedés, a végtelen magány olyan lehetőség a kezében, amelyből roppant érdekes és messze vezető gondolatokat lehetne kihozni. Mégis megreked a csontig rágott hollywoodias konyhapszichológiánál: akármilyen tragédia is ért bennünket, számot kell vetni az életünkkel, és meg kell találni benne, ami miatt érdemes tovább élni. Eddig ráadásul úgy jut el, hogy nem áttal egy-két csöpögősen giccses mondattal rondítani bele a sok szépbe és jóba.

L.T.

forrás: www.imdb.com

A médiapiac torzulása

Magyarországon a médiában megfigyelhető pártkötődések száma és a politikai háttérbirodalmak kiépítése, terjeszkedése az elmúlt 10 évben drasztikusan megemelkedett. Mindez még nem is lenne probléma, ha emellett működne egy hiteles, objektív közmédia, illetve több, pártpolitikailag semleges sajtóorgánium. Míg az előbbi teljesen megszűnt, az utóbbi is hanyatlóban van.

A Mérték Médiaelemző Műhely már több soron írt arról, hogy a mai magyarországi médiapiac jól leírható az úgynevezett „fogyul ejtett állam kifejezésével”. A magyar sajtóban már nem egyszer felmerült ez a téma, konkrétan az állami hirdetések kérdése, és több kutatóműhely, elemző cég is felhívta már a figyelmet arra, hogy egy konkrét kampány (digitális átállás) vagy egy szektor (folyóirat) esetében mennyire egyoldalú az állami reklámköltés.

A kérdés a Soft Censorship Global Review kutatásban is kiemelt szerepet kapott, továbbá tanulságos látni, hogy az állami hirdető milyen következetesen hirdetnek a kormányhoz politikailag közel álló médiumokban. Mint mindig, most is hangsúlyozni kell: egy adott kampány célcsoportja lehet olyan, ami egy adott médiaterméken keresztül érhető el hatékonyan és ez legitimálja a médiaválasztást. Ugyanakkor az kérdéses megítélésű, ha az állami hirdetők minden kampány esetében éppen a jobboldali médiumokat tartják legalkalmasabbnak a célcsoport elérésére.

A Kantar Média adatbázisa alapján összehasonlították, hogy az állami listaaras reklámköltésből melyek voltak a legnagyobb részesedést szerző médiamárkák és részesedésük (%) az egyes szektorokban 2008-ban és 2012-ben. Ennek az oka, hogy őket nem kizárólag a jelenlegi helyzet érdekli, hanem az is, hogy korábban miként alakult az állami szektor hirdetési tevékenysége.

Egy jól áttekinthető táblázatban lehet mindezt áttekinteni - a médiamárkákat és azok részesedését, így például a napilap piacon 2008-ban a Népszabadság, míg 2012-ben a Metropolisz volt

a leginkább kedvezményezett szereplő. Noha a Népszabadság csak 13,5 százalékot szerzett meg a napilappiacon az állami reklámköltésből, addig négy évvel később a Metropolisz már 47,9 százalékot! Ami azért nem elhanyagolható nagyságú pénzmennyiséget jelent.

Az adatok alapján két tendencia bontakozik ki. Egyrészt 2008-ban egyedül a Népszabadság volt bizonyíthatóan, tulajdonosi szerkezetében pártkötődésű, a többi szektorban az állami reklámpénzek fő kedvezményezettjei külföldi tulajdonban lévő, valóban nagy elérésű médiumok voltak. A helyzet változott 2012-re, hiszen a Metropolisz, a Heti Válasz, a Class FM és a Publiment egyaránt a Simicska Lajos – Nyerges Zsolt – Fonyó Károly nevével fémjelzett oligarcha csoport érdekkörébe tartozik. A TV2 külföldi tulajdonban van, de vezérigazgatója közismerten jó kapcsolatot ápol a Fidesszel. A teljes perspektívához illően még hozzá kell tenni, hogy ezek a jobboldalhoz közel álló médiumok valóban jelentős szereplők, tehát sok esetben a kereskedelmi hirdető számára is megkerülhetetlen tényezők. Nemcsak arról van szó tehát, hogy az állami reklámköltés a jobboldali médiába kerül, de felvásárlással (pl. Metropolisz) vagy hatósági segítséggel (Class FM) felépült egy olyan jobboldali médiabirodalom, amely valóban nagy elérésű és így egyben legitimálja az állami hirdető döntését is.

Mindazonáltal a tények és a háttérinformációk tára igen bő, érdemes ezt is egy kicsit olvasgatni és átgondolni.

FORRÁS: MTI.HU, HVG.HU
MEGYESI DÁNIEL

Reakció

Előző számunkban nagyra becsült felsőbb éves szaktársam és egyben a lap főszerkesztője írt egy rendkívül érdekes cikket, „Hozsánna néked” magyar labdarúgás - címmel. Erre szeretnék a következőekben egyfajta, a Felelethez hasonló viszonyválasszal reagálni, hogy a felvázolt téma és érvrendszer nagyobb megvilágítást nyerjen.

A magyar futball ezer sebből vérzik. Ennél tényszerűbb és persze elcsépeltebb mondattal nem is nagyon lehetne kezdeni. Millió probléma tapasztalható nemcsak a klubok háza táján, hanem még az MLSZ, sőt a kormányzati filozófia esetében is. Ez egy hatalmas kálvária, aminek nagy valószínűséggel még sokáig nem lesz vége.

2010-ben, az új kormány megalakulása után egyértelművé vált, hogy fókuszba kerül a magyar labdarúgás ügye. Sokaknál felcsillant egy halvány reménysugár, miszerint hátha valami új, valami jobb jelenhet meg a szebb napokat is megelőző magyar fociban. Egy dolog volt biztos: ez egy hatalmas „pénznyelő gép”, amibe eddig is rengeteget beletettek és a töredékét tudták csak kivenni. Bizony igaza van a tisztelt kollégámnak, túlzott mennyiségű pénz folyik továbbra is a stadionok felépítésére és sok csapat támogatására. A jelen gazdasági helyzetben pedig nagyon is kérdéses, vajon megéri-e. Eredmény viszont továbbra sem nagyon látszik. A jelenlegi kurzus a sportok és elsősorban a futball legfőbb támogójának a szerepét öltötte magára. De ha mondjuk a vízilabdára költenének hasonlóan sok pénzt, akkor ugyanilyen nagy lenne a felháborodás? Én valószínűnek tartom, igen. Mert akkor háborognának a foci szerelmesei, a kézilabdások és még sok sportág résztvevői, szurkolói. Noha egyelőre a pólósok jóval több sikert értek el, mint mondjuk a honi labdarúgásunk az elmúlt 20-25 évben, ebben akkor sem lesz sose teljes igazság, egyenlőség meg pláne nem.

Ami a stadion-ügyet illeti. Összképet nézve sajnos katasztrofális a helyzet. Sok helyen már

gaz nő a betonrepedésekből, a mellékhelyiségek gyomorforgatóan néznek ki, sok helyen nincs rendes világítás, és így tovább. Nem önmagában a stadionok építése, rekonstruálása a gond. (Ezt a pénzt amúgy is elvernék másra.) A baj az, hogy ettől várják a magyar futball megváltását. Hiába van csepegtetős öntözésű, fűtőszálás gyeplő, hogy télen is szép legyen a fű, a csapatok továbbra is olyanok lesznek, mint amilyenek most! Mindazonáltal a Puskás Stadion felújítása, vagy esetleg egy másik aréna építése valóban esedékes, hiszen sok részét le kellett végleg zárni, mivel életveszélyes azokat pedig csak megközelíteni is. A korrupció-faktort pedig már meg sem merem említeni a stadionépítések kapcsán. De ne legyen kétsége senkinek sem afelől, az nagyon is létezik.

Ákárhogy is vizsgálódunk, nem kerülhető meg a közönség sem. A futball mindig is több embert vonzott, nagyobb tömegeket lehet vele megmozgatni. Ez egy elhanyagolhatatlan tényező. Én elismerem a többi sportág sikereit is és tisztetem az ott versenyzők erejét és persze a tudását egyaránt. Azonban tetszik, vagy nem, egy átlagos vízilabda klubmérkőzésen nem sűrűn fog átlagosan két-, háromezer néző megfordulni. Mert bár mostanában alaposan megcsappant a létszám a focimeccseken is, ez korábban mégis jellemző átlag volt az első osztályú stadionok lelátóin. Persze ez egy kiragadott példa, mégis elég lényeges különbség.

Továbbá könnyű a szurkolókat, pontosabban szólva a kemény magokat okolni a nézőszám drasztikus visszaesése miatt. Tisztelt olvasók, kérem mindnyájukat, ne essenek áldozatul a kormányzati propaganda dübörgő gépezeté-

nek! Az őszi szezonban beindult szurkolói regisztrációs- és a „stadionbiztonsági” rendszer meghonosodásával igenis háborút hirdettek az ultrák ellen. Ebbe a kategóriába (a kormány és az MLSZ szerint) nagyon is beletartoznak azok, akik csak egyszerűen szervezeten szeretnének szurkolni a mérkőzéseken. Igen, ezek az emberek kritikusak és néha a hangulatfokozásért szoktak használni pirotechnikát (még Németországban is). Továbbá kiemelném a tisztelt főszerkesztőm lényegre törő félmondatát: „akár tetszik, akár nem, elengedhetetlen részei a futball színházának...” Elég csak meghallgatni a pályáról lejövő játékosok nyilatkozatait, mind elismerik, hogy a szurkolók buzdítása nélkül nem nyerhették volna meg a mérkőzést. Akkor most miért is lettek közellenségek?

Valóban, a kérdés ennél bonyolultabb. Igen, vannak rendbontók, akik csak balhézni járnak a focimeccsre. Őket tényleg ki kell szűrni a békés többségből. De a jelenlegi módszerekkel, miszerint listázzák a szurkolókat, eltelik a mérkőzésből legalább húsz perc, mire bejuthatnak a nézők a stadionokba, illetve millió plusz egy kamerával pásztázzák a lelátókat. Nos, ez már kissé túlzás. Sajnos meg is lett az eredménye. Amellett, hogy konganak az ürességtől a lelátók, számos nagyobb szurkolói csoport szüntette be a szervezett szurkolását, határozatlan időre. Most már a televízió keresztül is jól hallhatóak azok az epés, nyomdafestéket nem tűrő megjegyzések, melyek a lelátókról érkeznek. Továbbá hallani a szotyji-, meg a tökmag ropogását is. Ha ez volt a kormány célja, akkor páratlanul jó munkát végeztek. Ebben is!

A csapatokról. Valóban sok az idegenlégiós, ez vitán felül áll. Még ez sem lenne akkora baj, ha érdemben a csapatok stílusát javítanák és valóban „robbanékonyságot” vinnének bele a játékba. Ez sajnos csak nagyon ritkán történik meg. Persze az is hangsúlyozandó, hogy egy-egy edző és klubvezető szeretne minél rövidebb idő alatt sikereket elérni. Noha nem mindig éri meg fekete-afrikai és délszláv játékosokat leigazolni, ők sokszor inkább ezt az utat választják. Ha pedig lehet hinni az urbánlegendának, akkor még olcsóbban megúsznak egy ilyen

üzletet, mintha hasonló tudású honi játékos szerződtenének. Remélhetőleg egyszer ez a felfogás is megváltozik. Bár mit is várhatunk úgy, hogy a fiatal magyar tehetségeket elvileg az élvonalba repítő Puskás Akadémia is alaposan bevásárolt a nyáron. (És nem sok akadémistát játszat.) Aprópó akadémiák. Nem hittem a fülemnek, amikor egy, az akadémiák belső viszonyait jól ismerő bennfentes mesélte: ne higgyük ám el, hogy majd az akadémiák mentik meg ezt a helyzetet; noha van egy-két pozitív példa, akkor is a legtöbb ifista magasról tesz arra, melyik csapatban van, mik annak a színei és hogyan kellene viselkednie. Csak remélni merem, hogy ez a fajta mentalitás nem jellemző a többségre.

Végül, de nem utolsó sorban az elcsalt mérkőzések is megérnek pár mondatot. Azt önmagában nem jelentem és nem is jelenthetem ki, hogy a magyar élvonalban (is) sok mérkőzést csalnak el. Azonban csalásgyanús mérkőzésből annál több van. A nyáron nem egy játékos hoztak hírbe ilyen tevékenységgel és ennek kapcsán még letartóztatásokra is sor került. Megértem, akinek van pénze, az még többet akar. Azt is megértem, hogy a kulbok (ez esetben a munkáltatók) rendszeresen csúszásban vannak a játékosok kifizetésével. Csakhogy ez ennek a nagyszerű sportnak a teljes halálát jelenti! Amint beigazolódik, akár csak egy játékosról is, hogy csalt, onnantól kezdve végleg az olasz pályára kerültünk. Persze nem akarok összeesküvés-elméletekkel senkit sem fárasztani. Mindezek mellett a játékevezetőknek is lenne mit fejlődniük, mert sokszor ők is hibásak a mérkőzések egyoldalú torzulásában. Emiatt is lenne jó mondjuk utólagos büntetésekben részesíteni a színészkedő és durva szabálytalanságokat elkövető futballistákat. Hiszen a spori nem vehet észre mindent a pályán, ez is tény.

Az eszmefuttatást elsősorban gondolatébresztőnek szántam, senkit sem akartam megsérteni, avagy megbántani. Bízom benne, hogy sikerült a honi labdarúgás helyzetét egy kicsit más szempontból is megvilágítanom.

MEGYESI DÁNIEL

Háromból három győzelem – szegedi sikerek

Remekelt a három szegedi csapat október első hétvégéjén: a Pick Szeged hazai pályán, a Naturtex-SZTE-Szedeák és az A-Híd Szeged VE idegenben győzedelmeskedett.

A Pick Szeged férfi kézilabdacsapat a Csurgó együttesét fogadta október 5-én 18.00 órai kezdettel az Újszegedi Sportcsarnokban. A mérkőzés előtt a vezetőség egy éves kiadvánnyal kedveskedett a szurkolóknak, a frissen nyomtatott katalógus csapatfotót, valamint különleges képeket és információkat rejtett a játékosokról. Már a csapatok bemutatása alatt jó hangulat kerekedett a csarnokban, a Csurgó korábbi szegedi játékosait, Herbert Gábort, Lele Ákost és Oláh Gábort is nagy taps fogadta. A meccs elején a szegedi játék kicsit akadozott, Ilyés Ferenc lövései is sorra le pattantak a csurgói kapuról, de a kezdeti bizonytalanság, 1-1, majd 2-2 után a csapat összeszedte magát, magabiztosan ellépvé 16-10-es eredménnyel zárta a féldőt. A második féldőt a Pick Szeged szinte azonnal emberhátránnyal indította, azonban ez sem vette el a játékosok önbizalmát és harci kedvét, nem kellett sokat várni, a 37. percben Ancsin Gábor gólja után felzúgott a közönség: „Tíz, tíz, tíz!”, így utalva a két csapat közti gólkülönbségre. Juan Carlos Pastor, a Pick Szeged edzője méltán lehetett elégedett a csapattal, taktikusan játszottak és rendezetten védekeztek. Ezen kívül pedig kiváló egyéni produkciókat láthattunk Niko Mindegiától és Zubai Szabolcstól is, a kapuban pedig mind Mikler Roland, mint Tatai Péter is remekül teljesített. Bár a mérkőzéstől sokan nagy izgalmakat vártak, mivel a Csurgó együttese nyáron tehetséges játékosokat igazolt és megerősödött, azonban ezek az izgalmak elmaradtak, a rangadó végén az eredményjelző a következőt mutatta: Pick Szeged – Csurgó 32- 20.

Az A-Híd Szeged férfi vízilabdacsapat szintén a fenti napon, szintén 6 órai kezdettel Debrecenben szerepelt az OB I 4. fordulójában. Bár

a Debreceni VSE játékosai jól indítottak, megnyerték az első negyedben a ráúszást és a kapusuk is remekül védett, a Vincze Balázs vezette szegedi együttesben azonban Szívós Márton és Tóth Márton megállíthatatlanok voltak, a 4. negyed alatt fejenként 4-4 gólt varrtak be a debreceniek kapujába. A hazaiak mind a négy negyedben alulmaradtak az előző fordulókból is győztesként kikerülő szegediekkel szemben, az eredmény a négy negyedben a következőképp alakult: 1-3, 2-4, 2-3, 2-3. Összítésben tehát Debreceni VSE – A-Híd Szeged VE 7-13.

A Naturtex-SZTE-Szedeák férfi kosárlabdacsapata a fenti két mérkőzéssel szintén egy időpontban, október 5-én, délután 6 órakor Pécssett lépett pályára a bajnokság első fordulójának keretein belül. A mérkőzés elején a szegedi oldalon nem jöttek össze a triplák, és védekezés tekintetében sem volt meggyőző a Tisza-parti alakulat, így a 7. percre a Pécs már 10 pontos előnyre tett szert. Nehezen ment a hátrány ledolgozása, hiába nyerte meg a Szedeák a 2. negyedet, a féldőben még így is 8 ponttal vezettek a hazaiak. A féldő után már összeszedettebb lett a szegedi védekezés és a támadások alkalmával többen is remekeltek, így Csorvási Milán, Kiss Zsolt és Jonathan Levy is, a pécsi 63 ponttal szemben 57 ponttal zárva a 3. negyedet. A negyedik negyedben a szegedi Jerrel Williams kipontozódott, és hihetetlen hajrá vette kezdetét, időkéresek a szegedi, majd a pécsi oldalon, idegtépő másodpercek következtek. A feszültséget végül Branko Jereminov triplája oldotta, 79-77-ről 79-80-ra fordult a kocka. Egyúttal ez a dobás is zárta mérkőzést, a Szedeák így ezzel az idegenbeli bravúrával nyitotta meg az idei bajnokságot.

PATYI ZSÓFIA

Bumeránghatás – ezzel írható le az a történet, amely hetek óta megosztja Amerikát.

Az afrikai bumeráng fordult vissza, és találta el azokat a hangoskodó állatvédőket, akik hirtelen a saját házuk táján szembesültek egy olyan szövevényes és nehezen eldönthető dilemmával, amellyel kapcsolatban néhány évvel ezelőtt még magabiztosan osztották az eszt.

Az amerikai vadlovakról van szó, de a bumeráng Afrikából érkezik. Amikor pár évvel ezelőtt felvetődött, hogy Afrika déli országaiban szeretten ki kellene lőni sok ezer elefántot, mert „felfalják” a növényzetet, és ezzel a tápláléklánc gyengébb szereplőit veszélyeztetik, akkor épp az amerikai állatvédők voltak a lehangosabbak. Hogy miként is képzelik ezt Namíbiában és Botswanában?! Meg persze Zambiában! Hiszen épp hogy csak sikerült megfékezni az orrvadászatot (nem mindenhol persze), és újra a növekedés útjára terelni az elefántpopulációt.

Akik viszont ki szerették volna lőni őket, azok a napi 12 órában fákat legelő és háborús pusztítás módjára Afrika szavannáin átdübörgő elefántok millió tonnányi zöldélelméről beszéltek, hogy a száraz évszak végére az elefántok eleszik más állatok elől a táplálékot. Most aztán kiderült, hogy Amerikában is hasonló a helyzet. Az új-mexikói vadlovak tízezerszám szaporodtak túl, és dollármilliókban mérhető károkat okoznak, többnyire a navahó indiánok rezervátumaiban.

Amerikában pár évvel ezelőtt még léteztek vágóhidak. Évente harmincezer vadlovat mészároltak le, és a húsat olyan országokba exportálták, ahol esznek lóhúst, például Belgiumba, Kínába és Kazahsztánba. Egy idő után azonban győzött az állatvédő lobb, és elérte, hogy a washingtoni kongresszus ne finanszírozza tovább a lómészárszékek ellenőreinek fizetését, így nem maradt senki, aki kiadta volna a vadlovak „ehetőségéről” szóló állat-egészségügyi igazolásokat. Tehát leálltak a vágóhidak, a vadlovak

pedig szaporodni kezdtek.

Éppen úgy, mint az elefántok Afrikában. Nemrégiben aztán a navahó indiánok azt kérelmezték, hogy legalább három vágóhíd újra megnyílhasson Texasban és Új-Mexikóban. Ekkor viszont újra támadásba lendültek a zsebforradalmárok, a konkrét problémát nem ismerő, de hangos állatvédőként népszerűsége törekvő mozgalmárok. Köztük persze sok ismert ember is, jelen esetben például Robert Redford. A hollywoodi sztár petíciót írt (alaposabb tájékozódás nélkül), hogy ő „az indiánok oldalán áll, és ellenzi a lómészárszékeket, mert a vadlovak levágása ellentétes az indián törzsi kultúrával és értékrenddel”.

Hát nem! Köszönjük, Mr. Redford, mondták maguk az indiánok, nem ellentétes, és épp mi szeretnénk levágni a vadló-populáció egy részét, mert megeszik a növényeinket, leradírozzák a gabonaföldjeinket, és hasonlók.

Kínos ügy, Robert Redford el is tünt évi rendes szabadságára, és nem nyilatkozik. A bíróság viszont közben mégis helyt adott az állatvédők petíciójának, és Robert Redford kérésének megfelelően egyelőre elhalasztotta a mészárszékek megnyitását. A kompromisszumos javaslat most úgy szól, hogy az indiánok fogamzásgátlóval oltás be a vadlovakat, és így fékezzék meg a túlszaporodásukat.

Kíváncsi vagyok, mit szólnának ehhez az elefántok?

„nemisrom, nemiskocma”
 „nemisrom, nemiskocma”, így szól az Irinyi
 Bisztró rövid és tömör, kétszavas önmeghatá-
 rozása.

A Hősök Kapujánál idén ősszel nyílt régi-új hely valóban szinte definiálhatatlanul sokszínű közösségi tér, elsősorban szegedi egyetemisták számára.

Hogy miként is láthatja a betérő vendég az Irinyit, abszolút időpontfüggő. Dél előtt alkalmas egy jó erős, napindító kávéra, akár duplára, elvitelre is. Ebédidőben nem kevesebb, mint 10 féle menü közül válogathatunk a hetente újuló ajánlatból, és a diákbarát árért levest, főételt, desszertet és üdítőt is kapunk.

A hektől kezdve a jércemellen keresztül, a fokhagymás fleckenen át a csirkepörköltig mindent megtalálhatunk a főétel-repertoárban, a levesek is igen változatosak, így a csontlevesen kívül sajtkrémleves,

gombakrémleves, barackkrémleves is választható, a változatos desszertek között pedig mindig ott szerepel a jó magyar túrórudivé.

Délután a hely kávézó-szellemé visszatér, alkalomadtán kávékülönlegességekről szóló előadásokkal tarkítva a szieszát. A kellemes környezetben forrócsokis és teás bögrék koccánása színesíti a baráti cseveget, hogy este kicsit rövidebb italok vehessék át a szerepet. A rövidke mellett az esték akár hosszúra is nyúlhatnak, hiszen zenében sosincs hiány. A legkülönbözőbb zenei stílusokkal találkozhatunk, így hétről hétre visszaköszönnek a kiselőadással színesített JAZZ estek a Molnár Dixieland tagjaival és Gallé Lászlóval, valamint Dr. Rock előadásai, de a House Bulik és ismer-

tebb szegedi lemezlovasok, Dj Gesbin, vagy épp Dj Kasza is gyakran színesítik a zenei menüt.

A Karaoke pedig állandó szerdai programnak mondható, jogászbulik előtt hangszál-bemelegítésként melegen ajánlott, ráadásul megfelelő alkoholtartalom mellett jobbnál jobb produkciók kibontakozására ad lehetőséget. Természetesen a karaoke-estek mellett valódi zenekarok is fellépnek valódi zenéssel, így például az Összegytemi Gólyatáborból már ismert Srégán együttes, továbbá a MásképpSzóló, az ArtTour, a Kopott Formák, vagy épp az Intim Torna Illegál Tribute Band.

Ez volt tehát az ízletes és a hangos arculat, de az Irinyi (bár még csak szeptemberben nyitott) kiállítások otthonaként is helytállt már, különböző

szakesteket is rendeznek a falai között, komolyabb és komolytalanabb formában egyaránt, de kocsmatúra-megálló is volt (és lesz is) és szülinapozós, névnapozós, kis és/vagy nagy baráti társasággal ünneplős

helyszínnek sem utolsó. Asztalfoglalás, de a hely egészének lefoglalása is lehetséges, sőt, egyes italkedvezmények miatt érdemes is előre gondolkodni, hogy az alapozás biztos helyen kezdődjön, vodka-spricc, mézes vödör, vagy épp a hely specialitása, a „Szikra” akciós társaságában.

És hogy a „Szikra” alatt mit is értsünk pontosan... Próbáld ki magad, hogy felismered-e az alkotó lemeit. Az Irinyi Bisztró reggel, délből és este is vár a Boldogasszony sgt. 6. alatt, a fentiekből látszik, minimum három az egyben „nemisrom, nemiskocma”-ként.

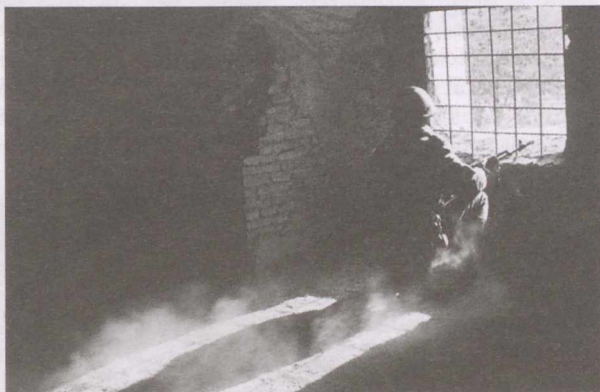
PATYI ZSÓFIA

Ahol soha nem lesz béke

Van egy szeglete ennek a sárgolyónak, ahol generációk nőnek fel úgy, hogy nem tudják, milyen a tartós, nyugodt béke, ahol a törzsek nem irtják egymást, nem fészkelik be a hegyekbe fundamentalisták magukat és nem uralkodnak az egész gazdaságon a drogtermesztő-kereskedő kartellek.

Ma Afganisztán a világ egyik legveszélyesebb, bukott állama, amelyhez a modern kori történelem traumái (szovjet megszállás és háború, az Al-Kaida megjelenése majd az amerikai megszállás) olyan mélyre taszították ezt a kulturálisan sokszínű országot, ahonnan aligha van kiút. Valószínűleg ez bizonyos körök szempontjából a legkevésbé sem hátrány. A háborúk díszletei mögött ugyanis virágozik a kábítószerek kereskedeleme, amelynek a legfőbb

célországai éppen nyugaton vannak. De nem csak a kábítószerek, a fegyverkereskedelem és a természeti erőforrások kiaknázása miatt fontos geopolitikailag ez a rendkívül megosztott ország. Hiszen ne feledjük, hogy ahogy a kábítószerekhez és a fegyverkereskedelemhez zűrzavar és konfliktus kell, addig az olaj kiaknázásához valamiféle stabilitás. No persze a kábítószerek kereskedeleme is megkövetel egyfajta logisztikát, ahogy a szómáliai kalózkoknál is a társadalom széles rétegei épültek rá a kalózkok kiszolgálására és a „szajré” továbbadására.

A NATO jelenléte és a már több mint tíz éve húzódó háború tovább destabilizálta az országot. Hamid Karzai afgán elnök szerint ráadásul ezt a háborút nem is igazán ott vívták, ahol kellett volna. Szerinte alapvető hiba volt, hogy a szövetségesek az afgán falvakban kergették a tálibokat, ahelyett, hogy a háterszágul és menedékhelyül szolgáló pakisztáni törzsi területeket tisztították volna meg végleg.

Ami valószínűsíthető az az, hogy a nyugati

hatalmak kivonulása után az afgán kormányhadsereg nem fogja tudni megőrizni a békét, és a tálibok újra lángba fogják borítani az országot. Innen a békés Európából pedig ez elképzelhetetlen kegyetlenségekkel fog járni. Újabb Szómália fog tehát kialakulni, ahol a kormányzati hatalom a lázadó hadurak ellen lesz kénytelen harcolni, amit a lakosság fog a leginkább megszenvedni. Százerek halnak majd éhen, a segélyszállítmányokat a Talibán nem fogja szétosztani (pontosabban szét fogja, csak nem a rászoruló tömegek között). Ennél pedig még komolyabb probléma lesz, hogy ahogy a társadalom fokozatosan militarizálódott, úgy fognak egyre szélesebb rétegek bekapcsolódni a drogkereskedelembé, amely a szómáliaihoz hasonló társadalmi „biznisszé” fog fejlődni. Ilyen viszonyok között pedig lehetetlen lesz egy nyugati normák szerinti országot felépíteni, így Afganisztán nem csak bukott állam, hanem hasadó állam is lesz, hiszen ne feledjük, hogy egy soknemzetiségű országról van szó.

Az afganisztáni háború talán arra tanítja meg az átalakuló világrendben helyet kereső nyugati országokat, hogy talán hagyni kell ezeket a sajtós berendezkedésű országokat, és amellett, hogy geopolitikailag megerősítik a környezetüket szövetségekkel, vagy más módon, nem szólnak bele a belpolitikai viszonyaikba. Ez persze nem azt jelenti, hogy legitimizálni és hagyni kell az iszlám fundamentalisták tevékenységét, egyszerűen csak azt, hogy a nyugati világ végre megérti, hogy a saját érdekszféráján kívül eső vidékek népeit nem próbálja megtéríteni a saját civilizációjára.

No persze mindaddig, amíg a ma legfontosabb erőforrásai éppen ezeken a vidékeken vannak, addig ezt roppant nehéz lesz kivitelezni. Pláne úgy, ha a Nyugat – és Ázsia – békéje attól függ, hogy „puffer háborúk” sorát vívják egymással Afrikában, de legfőképpen a Közel-Keleten, amelyek lőporos hordókként fel fogják szívni a fegyvereket és más haditechnikákat, amelyeket már csak kipróbálás céljából is el fognak adni az amúgy „pacifista” nagyhatalmak, akik öröködnék a „világbékén”.

H.I.

Blog Frei Tamástól – A világ és ami mögötte van

Egy francia hírességről lesz szó ebben az írásban, aztán a szerbekről, és rajtuk keresztül a nálunk is sokat emlegetett országimázsról. Arról, hogy a mai, zsúfolt, hangzavarral teli világban miként is tűnhet ki egy ország, meddig szabad elmennie a provokatív, de mindenképpen figyelmet generáló marketingdöntések felvállalásában?

Történt, hogy a minap déli szomszédunk, Szerbia felkérte a nemi erőszak gyanújába keveredő egykori sztárbankárt, a Nemzetközi Valutaalap egykori elnökét, hogy segítsen átstrukturálni a szerbek államadósságát. Dominique Strauss-Kahn feladata az lesz Belgrádban, hogy külföldi befektetőknek vonzóvá tegye Szerbiát, miközben nyugati szemüvegen keresztül nézve is szalonképes, kiszámítható gazdaságpolitikát honosít meg az egykor polgárháború dúlta délszláv államban.

Furcsa felkérés, lássuk be. Miért pont ő? És miért most? A Nemzetközi Valutaalap egykori vezetője egy New York-i szálloda szobalányának állítólagos szexuális zaklatásába bukott bele, aztán rászabadult az összes korábbi botránya is. Egy lille-i luxushotelben lezajlott szexorgia gyanúja alól például a mai napig nem sikerült tisztázni magát, abban az ügyben most már gyanúsított, sőt, rövidesen valószínűleg vádat is emelnek ellene.

Mi vette hát rá a szerb miniszterelnököt, hogy épp őt kérje fel tanácsadónak? És Oroszország a közelmúltban miért ültette épp őt az egyik legnagyobb moszkvai bank igazgatótanácsába? Strauss-Kahn miért lett fél év alatt jó néhány afrikai és dél-amerikai szágnak is a tanácsadója? Miért kap ennyi jól fizető felkérést?

Bulvárosodik a bankvilág? Most már ott sem a visszafogott, csendes, szürke eminenciásoké a főszerep, hanem a botrányfiguraké? A valóságshow-mentalitásé? Gondoltátok volna, hogy a Valutaalap vezetője, aki a francia elnöki posztra is aspirált, a bukás után kapósabb lesz, mint valaha?

A mai globális világban – így szól az egyik magyarázat – akkora verseny dűl a befektetésekért, hogy a magukról megbízhatóságot és kiszámíthatóságot sugározni vágyó országok csak extrém és szokatlan döntésekkel tudnak kitűnni.

Azerbajdzsán, Szerbia, Paraguay, Zambia, Laosz és még sorolhatnám a legkülönbözőbb országokat (beleértve Magyarországot is), mindmind azt állítja magáról, hogy ügyei rendben vannak, ezért a befektetők nyugodtan vigyék hozzájuk a milliárdokat. Ne a többiekhez! Dúl az állami szintű koldusverseny, és ebben a sportágban Strauss-Kahn felkérése váratlan és eredményes húzás lehet. Sőt, most már tudjuk, hogy az is.

Hiszen ennek köszönhetően számtalan világ-lap napok óta Szerbiával foglalkozik (a szerb állami országmázs-költségvetés már csak ezzel vagyonokat spórolt), és ahogy figyelem, az újságírók elég gyorsan arra a következtetésre jutottak, hogy a szakmailag tekintélyes francia bankár felkérése igenis a szerb szándékok ko-

molyságát sejteti.

Ezek szerint Belgrádban tényleg nyugati-as pénzügypolitikát akarnak folytatni, hiszen Strauss-Kahn emberi botlásai eltörpülnek professzionalizmusa mögött. Ez a végkövetkeztetés.

A szerb kormány részéről konkrétan elhangzott, hogy: „Pablo Picassónak is rengeteg problémája volt a feleségeivel, nem volt rendben a gyerekeihez fűződő kapcsolata sem, de attól még zseni volt. Strauss-Kahn úr szexuális ügyeitől függetlenül igenis hatalmas karizmájú szaktekintély.”

HÁT IGY... BANKÁRBULVÁR 2013!

SZTE ÁJTK

HÖK

www.ajtkhok.hu

DIÁKHITEL

Soproni

ALAPOZZ RÁ!
(ALAPFOZD A SZÁRMAZÁSOD)

SUHANCOS

SUHANCOS SCOTCH WHISKY

facebook.com/suhancos

SUHANCOS

67. *Szegészbál*
2013. november 29.

SZEGED

SZTE József Attila Tanulmányi
és Információs Központ